

سه خصلت از زبان امام جواد(ع) که جلب محبت می‌کند

کوتاه بودن عمر امام جواد (ع)، سبب شد تا زمینه بسط روابط با شیعیان کمتر به وجود آید. در عین حال، علاوه بر مطالبی که دربارهٔ اصحاب و یا کتب آنها از امام جواد علیه السلام روایت شده،

کوتاه بودن عمر امام جواد (ع)، سبب شد تا زمینه بسط روابط با شیعیان کمتر به وجود آید. در عین حال، علاوه بر مطالبی که دربارهٔ اصحاب و یا کتب آنها از امام جواد علیه السلام روایت شده، بیش از ۲۲۰ حدیث پیرامون مسائل مختلف اسلامی از آن حضرت در دسترس ما قرار دارد. طبیعی است که در شرایط سیاسی آن روز، نامه های زیادی از دست رفته باشد و نیز گفتنی است که تعداد ۱۲۰ نفر، احادیث صادره از آن حضرت را روایت کرده اند.

به گزارش ایسنا، آخرین روز از ماه ذی القعدة سال ۲۲۰ هجری قمری مصادف است با سالروز شهادت جوان ترین امام شیعیان حضرت امام جواد (ع)، آثار فکری و روایاتی که از آن حضرت نقل شده و مسائلی را که امام جواد(ع) پاسخ گفته و کلماتی که از آن حضرت بر جای مانده، تا ابد زینت بخش صفحات تاریخ اسلام است. دوران عمر آن امام بزرگوار ۲۵ سال و دوره امامتشان ۱۷ سال بوده است.

در عظمت امام جواد(ع) سخن بسیار و زبان قاصر است. حضرت در دوران کودکی به مقام امامت رسیدند و این نشان از آن دارد که در مناصب الهی نبوت و امامت، شرط سنی وجود ندارد و خداوند می تواند علم و عصمت و تمام خصوصیات یک پیامبر یا امام را به کودکی خردسال یا نوزادی تازه به دنیا آمده عطا کند. همان گونه که حضرت عیسی(ع) در گهواره سخن گفتند و از نبوت خویش خبر دادند، امام جواد(ع) نیز در کودکی و در سن نه سالگی، پس از شهادت پدر بزرگوارشان به امامت رسیدند.

ما که خود را شیعه و پیرو مکتب علوی می دانیم، باید در عمل نیز به بهترین وجه این را به اثبات برسانیم و یکی از مهمترین راه های حرکت در مسیر صحیح، عمل به توصیه ها و فرامین. معصومین(ع) است. حضرت امام جواد(ع) در حدیثی می فرمایند: «سه خصلت جلب محبت می کند؛ انصاف در معاشرت با مردم، همدردی با مشکلات آن ها، همراه و همدم شدن با معنویات.» امام جواد (ع) در دوره ای که فرقه های مختلف اسلامی و غیر اسلامی در میدان رشد و نمو یافته بودند و دانشمندان بزرگی در این دوران، زندگی می کردند و علوم و فنون سایر ملت ها پیشرفت کرده و کتاب های زیادی به زبان عربی ترجمه و در دسترس قرار گرفته بود، با کمی سن وارد بحث های علمی شدند و با سرمایه خدایی امامت که از سرچشمه ولایت مطلقه و الهام ربانی مایه گرفته بود، احکام اسلامی را مانند پدران و اجداد بزرگوارشان گسترش دادند و به تعلیم و ارشاد پرداخته و به مسائل بسیاری پاسخ گفتند.

****مکتب علمی و شاگردان امام جواد (ع) یکی از ابعاد بزرگ زندگی ائمه ما، بعد فرهنگی آن ها است. این پیشوایان بزرگ هرکدام در عصر خود فعالیت فرهنگی داشته در مکتب خویش شاگردانی تربیت می&rdm; کردند و علوم و دانش های خود را توسط آنان در جامعه منتشر می&rdm; کردند، اما شرایط اجتماعی و سیاسی زمان آنان یکسان نبوده است، مثلا در زمان امام باقر(ع) و امام صادق(ع) شرایط اجتماعی مساعد بود و به همین جهت دیدیم که تعداد شاگردان و راویان امام صادق(ع) بالغ بر چهار هزار نفر می&rdm; شد، ولی از دوره امام جواد(ع) تا امام عسکری(ع) به دلیل فشارهای سیاسی و کنترل شدید فعالیت آنان از طرف دربار خلافت، شعاع فعالیت آنان بسیار محدود بود و از این&rdm; نظر تعداد راویان و پرورش یافتگان مکتب آنان نسبت می&rdm; به زمان حضرت صادق علیه السلام کاهش بسیار چشمگیری را نشان می&rdm; دهد. بنابراین اگر می&rdm; خوانیم که تعداد راویان و اصحاب حضرت جواد علیه السلام قریب 110 نفر بوده&rdm; اند و جمعا 250 حدیث از آن حضرت نقل شده، نباید تعجب کنیم، زیرا از یک سو، آن حضرت شدیداً تحت مراقبت و کنترل سیاسی بودند و از طرف دیگر، زود به شهادت رسیدند و به اتفاق نظر دانشمندان بیش از 25 سال عمر نکردند. در عین حال، باید توجه داشت که در میان همین تعداد محدود اصحاب و راویان آن حضرت، چهره&rdm; های درخشان و شخصیت های برجسته&rdm; ای مانند: علی بن مهزیار، احمد بن محمد بن ابی نصر بزنطی، زکریا بن آدم، محمد بن اسماعیل بن بزیع، حسین بن سعید اهوازی، احمد بن محمد بن خالد برقی بودند که هر کدام در صحنه علمی و فقهی وزنه خاصی به شمار می&rdm; رفتند و برخی دارای تالیفات متعدد بودند.**

از طرف دیگر، روایان احادیث امام جواد علیه السلام تنها در محدثان شیعه خلاصه نمی&rdm; شوند، بلکه محدثان و دانشمندان اهل تسنن نیز معارف و حقایقی از اسلام را از آن حضرت نقل کرده&rdm; اند. به عنوان نمونه «خطیب بغدادی&rdm;» احادیثی با سند خود از آن حضرت نقل کرده است. هم چنین حافظ «عبد العزیز بن اخضر جنابذی&rdm;»

در کتاب «معالم العترة الطاهرة» و مؤلفانی نیز مانند ابوبکر احمد بن ثابت، ابواسحاق ثعلبی، و محمد بن منده بن مهربد در کتب تاریخ و تفسیر خویش روایاتی از آن حضرت نقل کرده‌اند.